

Kunszentmártoni Települési Értéktár határozatai

4/2022.(II.2) KTÉB számú határozat

A Kunszentmártoni Értéktár Bizottság a „**Turcsányi István polgári iskolai tanár és múzeumalapító**” megnevezésű javaslatot jelen határozattal felveszi a Kunszentmártoni Települési Értéktárba.

Kunszentmárton, 2022. február 2.

Erről értesülnek: Kunszentmárton Város Képviselő Testülete

Dr. Barna Gábor elnök

Javaslat
a kunszentmártoni települési értéktárba történő felvételhez

Turesányi István polgári iskolai tanár és múzeomalapító

Készítette:

Név Barna Gábor

Aláírás

Település, dátum Kunszentmárton, 2022. január 25.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslattevő (személy, intézmény, szervezet, vállalkozás) neve:

Barna Gábor

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó adatai:

Név: Barna Gábor

Levelezési cím: 1114 Budapest, Bartók Béla út 37.I/7.

Telefonszám: 06-20-9206122

E-mail cím: gaborbarnadr@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. a nemzeti érték megnevezése

Turesányi István polgári iskolai tanár és múzeumalapító

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet

ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport

természeti környezet turizmus és vendéglátás

3. A nemzeti érték föllelhetőségének helye: Kunszentmárton

4. Értéktár megnevezése

települési tájegységi megyei külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Turesányi István 1899. április 29-én Törökszentmiklóson született. Tanulmányait a kézdívasárhelyi a tanítóképzőben végezte, melyet a háborús időszak félbeszakított. Fiatalként kikerült a frontra. A fiatal katona megjelenik Somogyváry Gyula: Virágzik a mandula háborús regényében is. 1920-ban folytatta tanulmányait a Polgári Iskolai Tanárképző Főiskolában Budapesten. A főiskolát négy szakkal végezte el: matematika, fizika, kémia és testnevelés szakos lett. Az oklevél megszerzését követően két lehetőség kínálkozott számára az egyik Balatonfüreden, a másik Kunszentmártonban. Ez utóbbit választva vált városunk méltán emlegetett tanárává. Nagy szakértelemű, igényes tanári testületbe került, ahol tudását folyamatosan fejlesztette. A Kunszentmártonba érkezést követően feleségül vette koléganőjét, Fegyvermék Piroskát. Két gyermekük született.

Turesányi István nagyon kreatív, újdonságokat kedvelő, alkotó személyisége volt. Pedagógus hivatása mellett földműveléssel is foglalkozott. Tanyáján mintagazdaságot teremtett. Emiatt később kuláklísta került. Bekapcsolódott a város közéletébe, kulturális életébe is. A polgári iskola keretében megkezdte a régiségek gyűjtését, mellyel a múzeum anyagi bázisát alapozta meg. 1927-ben diákjaival és kollággal segítette Hillebrand Jenő istvánházi ásatását a rézkori temető feltárását. Számos ismeretterjesztő előadást tartott, kiállításokat rendezett, továbbá külső munkatársa volt a hetente megjelenő Kunszentmártoni Híradó újságnak. Újságcikkeinek száma több százra tehető. Egyik mozgatója volt az 1935. évi járási mezőgazdasági kiállításnak a polgári iskola termeiben.

A II. világháború után a szovjet hadifogolytáborból hazakerülve folytatta a pedagógusi munkáját az 1953-ban megalapított helyi gimnáziumban, valamint a kutató és gyűjtő munkát, amely a mai kunszentmártoni Helytörténeti Múzeumot megalapozta. Hatvan éves korában, 1959-ben nyugdíjba vonulását követően tudott igazán szívügyének, a múzeumi gyűjtőmunkának élni. Ez töltötte ki életét egészen 1975-ben bekövetkezett haláláig. Ezalatt az évtizedek alatt számos helytörténeti pályázatot nyújtott be a megyei múzeum pályázatára, gazdagít a ezzel Kunszentmárton újkori történetének és kultúrájának számos területét.

6. Indoklás az értéktárba történő fölvétel mellett

Turesányi István eredményes pedagógusi munkája, helytörténeti kutatásai, valamint múzeumszervező tevékenysége Kunszentmárton fontos kulturális értéke.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfiá, honlapok, multimédiás források)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: <https://kunszentmarton.hu/telepulesi-ertektar>

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.